

Voortgang begrenzing Nationaal Natuurnetwerk

Het natuurbeleid is een kerntaak van de provincies. Met het bestuursakkoord natuur en het Natuurpact zijn heldere afspraken gemaakt over de decentralisatie van dit beleidsterrein en over de opgaven die provincies realiseren. Provincies pakken deze opgaven op een voortvarende wijze op, door een goede samenwerking met maatschappelijke organisaties en andere gebiedspartijen.

In het Natuurpact hebben rijk en provincies onder meer afspraken gemaakt over de omvang en begrenzing van het nationale natuurwerk (of: de EHS). Afsproken is dat de provincies deze begrenzing op 31 december 2013 hebben afgerond. Hieronder wordt de stand van zaken van de begrenzing van dit nationale natuurnetwerk in beeld gebracht. Ook wordt in beeld gebracht wat het effect van de afspraken in het Natuurpact is op deze EHS.

Belangrijkste constatering

- In alle provincies is duidelijk hoe de begrenzing van het Natuurnetwerk doorwerkt. In enkele gevallen vindt op onderdelen nog een extra uitwerkingsslag plaats.
- Maatschappelijke partijen zijn intensief betrokken bij de begrenzing van het natuurnetwerk. Verschillende provincies hebben dit gedaan in de vorm van convenanten of akkoorden met Manifestpartijen en andere gebiedspartijen.
- De planologische begrenzing van het Natuurnetwerk loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies. Provincies koppelen deze begrenzing meestal aan andere al geplande aanpassingen van deze structuurvisies. Dat doen zij om efficiencyredenen en vanuit de optiek om dit beleid op een integrale wijze te realiseren, gekoppeld aan de andere opgaven in het ruimtelijk-economische domein. Vanwege de looptijd van de aanpassing van een structuurvisie (ca. 2 jaar) vindt in enkele provincies de formele planologische vastlegging plaats in 2014.
- Voor nagenoeg alle provincies geldt dat het nu begrensde natuurnetwerk beperkter van omvang is dan de oorspronkelijke EHS, maar groter dan de herijkte EHS in het bestuursakkoord natuur.

Effect afspraken Natuurpact

In het Natuurpact wordt een natuurnetwerk nagestreefd dat robuuster van omvang is dan de herijkte EHS waarover in het bestuursakkoord natuur afspraken zijn gemaakt. De ambitie is groter, er is aanvullend budget beschikbaar gesteld en de termijn waarbinnen de ambitie wordt gerealiseerd is opgerekt tot 2027. Bij de begrenzing van het Natuurnetwerk zijn de provincies uitgegaan van de ambitie die in het Natuurpact is verwoord. De daadwerkelijke realisatie van deze ambitie is met de financiële afspraken in het Natuurpact realistisch geworden.

Realisatie van de gehele internationale opgave

Belangrijk effect van de afspraken in het Natuurpact is dat de provincies in de gelegenheid worden gesteld om de volledige EHS-opgave die noodzakelijk is voor KRW, Natura2000 en PAS te realiseren. De afspraken in het bestuursakkoord natuur hadden, volgens het advies van de Commissie Jansen, betrekking op minder dan de helft van de volledige internationale opgave. De afspraken in het Natuurpact bieden perspectief voor de realisatie van de gehele verwerving- en inrichtingsopgave die noodzakelijk is voor de internationale afspraken. Met deze afspraken is het realistisch geworden dat de provincies deze opgave daadwerkelijk kunnen realiseren.

Robuust netwerk met verbindingen

Een tweede effect is dat de provincies een Natuurnetwerk realiseren dat robuuster van aard is dan de herijkte EHS in het bestuursakkoord en dat de uitvoering hiervan ook

versneld kan worden. Naast de inzet van grond en van de middelen uit het Natuurpact leveren provincies en hun maatschappelijke partners ook een forse eigen inzet bij de realisatie van het Natuurnetwerk. Dat leidt ertoe dat de provincies een Natuurnetwerk kunnen realiseren dat groter van omvang is en waar ook de verbindingen onderdeel van uitmaken. Daarbij gaat het in ieder geval om verbindingen die noodzakelijk zijn voor de internationale natuuropgaven. Hierbij kan gedacht worden aan natte verbindingen langs verschillende watergangen. Ook gaat het om andere verbindende natuurelementen, zoals de binnendijken in Zeeland. Tenslotte maken ook de al gerealiseerde verbindingen onderdeel uit van het Natuurnetwerk.

Vaststelling herijkte EHS voor Natuurpact

Provincies koppelen deze begrenzing meestal aan andere al geplande aanpassingen van deze structuurvisies. Deze koppeling heeft ertoe geleid dat verschillende provincies een herijkte EHS hebben vastgesteld voordat het Natuurpact gesloten werd. De werkwijze van deze provincies was niet anders dan die van de andere provincies. Op het moment van vaststelling van deze herijkte EHS was het voornemen van het Kabinet bekend om extra middelen beschikbaar te stellen voor natuur. Deze provincies hebben bij de vaststelling van deze begrenzing rekening gehouden met dit voornemen en met de prioriteitstelling die in het bestuursakkoord was afgesproken. Zij zijn er dus van uitgegaan dat de volledige EHS-opgave die noodzakelijk is voor KRW, Natura2000 en PAS onderdeel uitmaakt van het Natuurnetwerk. Een belangrijke aanname voor deze provincies is dat met de aanvullende middelen de gehele internationale opgave gerealiseerd zou kunnen worden. In een aantal gevallen hebben ook deze provincies ruimte gevonden voor een extra opgave, gericht op het robuuster maken van het netwerk. Het moment van vaststelling van de begrenzing van het Natuurnetwerk heeft er dus niet toe geleid dat andere keuzes zijn gemaakt.

Planologische bescherming

Door de vaststelling van het Natuurnetwerk te koppelen aan de provinciale ruimtelijke structuurvisies hebben de provincies ook de planologische bescherming van het Natuurnetwerk geregeld. Daarbij zijn de provincies uitgegaan van het planologische beschermingsregime zoals dat voor de EHS geregeld is in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (BARRO).

Enkele provincies hebben ervoor gekozen om ook gebieden, die voorheen in de EHS lagen, waarvoor op dit moment geen financiering is afgesproken, bescherming te geven tegen grote onomkeerbare ingrepen die een toekomstige ontwikkeling van natuur onmogelijk maken. Het beschermingsregime dat in het BARRO is geregeld is niet van toepassing op deze grond; in veel gevallen heeft de provincie ook aangegeven dat de reguliere ontwikkeling van de bestaande functie (zoals landbouw) niet belemmerd wordt. Provincies en maatschappelijke partners zoeken in deze gebieden vaak naar ander instrumentarium om op deze grond natuur te ontwikkelen, bijvoorbeeld door nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken, op voorwaarde dat deze de kwaliteit van natuur, water en landschap versterken.

Verschillende provincies hebben er ook voor gekozen om zoekgebieden voor verbindingen die nog niet gerealiseerd zijn op een soortgelijke manier te beschermen en te ontwikkelen. Verbindingen die al gerealiseerd worden door de provincies meegenomen onder het beschermingsregime van het BARRO.

25-3-2014

Overzicht per provincie

<i>Provincie</i>	<i>Voortgang planologische begrenzing Nationaal Natuurnetwerk</i>	<i>Verwacht moment afronding begrenzing</i>
Groningen	Het Natuurnetwerk is planologisch begrensd. Een beperkt deel van de herbegrenzing krijgt najaar 2014 nog invulling.	Najaar 2014
Fryslân	GS hebben de begrenzing vastgesteld. De verordening Ruimte waarin de begrenzing is opgenomen ligt op dit moment (maart 2014) ter inzage.	Tweede kwartaal 2014
Drenthe	De herijkte EHS is op 26 juni 2013 door PS vastgesteld	Afgerond
Overijssel	PS hebben op 3 juli 2013 de begrenzing vastgesteld in het kader van de actualisatie van de Omgevingsvisie Overijssel.	Afgerond
Gelderland	De Ontwerp Omgevingsvisie met de begrenzing is in GS vastgesteld en wordt ter inzage gelegd, waarna vaststelling door PS zal plaatsvinden.	Voor zomer 2014
Utrecht	De herijkte EHS is op 4 februari 2013 vastgesteld als onderdeel van de ruimtelijke structuurvisie.	Afgerond
Noord-Holland	Noord-Holland heeft de herijking van de EHS afgerond. De EHS wordt planologisch beschermd via de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie. In 2014 wordt de begrenzing nog nader verfijnd zodat eventuele inconsistenties (bijv. met Natura2000-begrenzing) worden rechtgetrokken. Ook wordt intensiever contact met gemeenten gelegd over de doorwerking van de begrenzing in bestemmingsplannen.	Afgerond, verfijning in 2014
Flevoland	De bestaande Flevolandse EHS is volledig planologisch beschermd en afgestemd met de gemeentelijke bestemmingsplannen. Over de gebieden die zijn begrensd als nog te verwerven natuur, waarvoor bij de decentralisatie geen middelen beschikbaar zijn gesteld, maken PS nog een nadere afweging i.h.k.v. het programma nieuwe natuur.	Najaar 2014
Zuid-Holland	De herijkte EHS is december 2013 vastgesteld via de provinciale ruimtelijke structuurvisie en verordening ruimte.	Afgerond
Zeeland	De herijking van de EHS is op 24 september 2013 door GS vastgesteld als planwijziging van het Natuurbeheerplan Zeeland.	Afgerond
Noord-Brabant	Brabant heeft EHS niet herijkt maar	Afgerond

	houdt vast aan oorspronkelijk begrensde EHS. Binnen die EHS wordt onderscheid gemaakt tussen de rijks-EHS (gericht op de internationale doelen) en provinciale EHS.	
Limburg	Herijking EHS is integraal onderdeel van de algemene herziening / aanpassing van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL2014). Het ontwerp-plan wordt begin mei in GS vastgesteld en gaat daarna ter inzage. Het voorstel aan PS voor definitieve vaststelling van POL-2014 wordt eind oktober behandeld in PS.	Eind oktober